

Οι επιλογές των αστικών κυβερνήσεων για τη στέγαση των προσφύγων αποτυπώνουν την ταξική πολιτική τους

Της **Μαρίας Μπικάκη**

Η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ, παρά τις διακηρύξεις της ότι η Ελλάδα δεν θα γίνει αποθήκη ψυχών, σε αποθήκες «στεγάζει» χιλιάδες πρόσφυγες είτε στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης, είτε στο λιμάνι του Πειραιά, είτε στο Ελληνικό. Και όταν τους μετακινεί από εκεί στις περισσότερες περιπτώσεις, στοιβάζει τους πρόσφυγες σε χώρους που είναι πλήρως ακατάλληλοι είτε για προσωρινή, είτε για μόνιμη διαμονή. Χαρακτηριστικά στις 19/5 από τους 54.565 πρόσφυγες που καταγράφει η κυβέρνηση σε χώρους υπό την αιγίδα της ή υπό την ευθύνη της, περίπου 23.000 μένουν σε σκηνές πάνω σε χώμα (πολλές χωρίς πάτωμα) στην ύπαιθρο ή σε στρατόπεδα, 6.000 σε σκηνές μέσα ή γύρω από γήπεδα, στο παλιό αεροδρόμιο και σε αποθήκες λιμανιών, 11.000 σε κοντέινερ και μόνο γύρω στους 3.000 μένουν σε κάπως πιο ανθρώπινες συνθήκες σε σπιτάκια κατασκηνώσεων ή άλλων χώρων. Πολλοί μάλιστα από αυτούς σε συνθήκες κράτησης όπως στη Μόρια της Λέσβου και σε άλλα hot spots στα νησιά, ενώ άγνωστος αριθμός που δεν περιλαμβάνεται στους παραπάνω «στεγάζεται» σε φυλακές και κρατητήρια της ΕΛΑΣ προς απέλαση.

Η προοπτική για την πλειοψηφία των προσφύγων καταγράφεται από τα λόγια του εκπροσώπου τύπου για το προσφυγικό Γ. Κυρίτση. Στις 28/4 δηλώνει : “Τέσσερις χώροι έξω από τη Θεσσαλονίκη προέκυψαν από τη διαδικασία εύρεσης βιομηχανικών και εμπορικών εγκαταστάσεων για τη φιλοξενία προσφύγων. Πρόκειται για το πρώην εργοστάσιο EXELKA στο Ωραιόκαστρο και τρεις χώρους στο Καλοχώρι, ένα πρώην εργοστάσιο, μία πρώην εταιρεία logistics και μία πρώην αποθήκη αλυσίδας σούπερ μάρκετ”...

Αποθήκες και εργοστάσια ψάχνει, λοιπόν, η κυβέρνηση για να μένουν άνθρωποι ταλαιπωρημένοι από τον πόλεμο, τραυματίες, ανάπηροι, έγκυες και παιδιά. Επί μήνες χωρίς

κρεβάτια, ούτε καν στρώματα, αλλά με κουβέρτες πάνω στο χώμα, ή στο δάπεδο. Αυτή είναι η πολιτική αντιμετώπισης των προσφύγων από πλευράς ΣΥΡΙΖΑ και οι δηλώσεις τους ότι βρίσκονται ακόμα «στην πρώτη φάση που αφορά την εξασφάλιση ενός προσωρινού καταλύματος και σε δεύτερη φάση η επιδίωξη είναι η αναλογική κατανομή των προσφύγων σε όλη τη χώρα σε μικρότερες και ευκολότερα διαχειρίσιμες δομές που δεν θα είναι “στη μέση του πουθενά” και δε θα θυμίζουν στρατόπεδα με σκηνές” δεν πείθει.

Έχουν περάσει πάνω από 6 μήνες από την έναρξη των μαζικών κυμάτων προσφύγων στην Ελλάδα και 2 μήνες μετά το κλείσιμο των συνόρων και η κυβέρνηση δεν άλλαξε τον αρχικό προσανατολισμό της σε πρόχειρες λύσεις. Η οπτική και δικαιολογία της το πρώτο διάστημα ήταν ότι για τους πρόσφυγες η Ελλάδα αποτελεί χώρα τράνζιτ, προσωρινής διαμονής, και ως εκ τούτου δεν χρειαζόταν μελετημένες και συνολικές λύσεις. Η πρώτη κίνηση της κυβέρνησης για εξεύρεση κατάλληλων χώρων για στέγαση προσφύγων ήταν μόλις στις 16/3 που με έγγραφο του ΥΠΕΣ προς τους δήμους και τις περιφέρειες αναζητούσε να της υποδειχτούν λύσεις για «προσωρινή» φιλοξενία προσφύγων. Ένα έγγραφο που μάλλον βγήκε για τα μάτια του κόσμου, αφού ούτε οι περισσότερες από τις περιφερειακές και δημοτικές αρχές του ΣΥΡΙΖΑ μπήκαν στη διαδικασία να απαντήσουν.

Έτσι, η κυβέρνηση στα νησιά έστηνε σκηνές, εν αναμονή δημιουργίας hot spot και στην Αττική περιέφερε τους πρόσφυγες και το ελάχιστο προσωπικό και εξοπλισμό στα γήπεδα του Παλαί στο Γαλάτσι, του Τάε Κβο Ντο στο Φάληρο και του Χόκεϋ στο Ελληνικό. Τα άνοιγε και τα έκλεινε, απαξιώνοντας και πετώντας ως άχρηστα, είδη που συγκέντρωναν και παρέδιδαν οι αλληλέγγυοι. Εναπόθεσε αρμοδιότητες και μέρος των ευθυνών της για να λειτουργήσουν χώροι σε φιλοκυβερνητικές οργανώσεις και ΜΚΟ, στις οποίες η Ε.Ε. στη συνέχεια κατηύθυνε χρηματοδοτήσεις που αφορούσαν τη στέγαση προσφύγων. Ενώ, ένα σημαντικό κομμάτι των αναγκών για στέγαση των προσφύγων καλύφτηκε χάρις στις δράσεις και τις προσφορές των αλληλέγγυων.

Σε αυτούς τους 47 χώρους που είναι σήμερα συγκεντρωμένοι οι πρόσφυγες (πλην αυτών που είναι σε σπιτάκια κατασκηνώσεων) τα κοινά χαρακτηριστικά είναι : οι χώροι υγιεινής είναι ανύπαρκτοι, οι τουαλέτες ελάχιστες και συνήθως χημικές, ακόμα και το τρεχούμενο νερό είναι σε έλλειψη, ζεστό νερό σπανίζει, δεν υπάρχει προστασία από τις καιρικές συνθήκες. Οι καταγγελίες ακόμα και από θεσμικές οργανώσεις για τις τραγικές συνθήκες είναι πάμπολλες και φτάνουν έως να θεωρούν καλύτερες τις συνθήκες διαμονής προσφύγων σε στρατόπεδα σε αφρικανικές χώρες. Ένα κοινό χαρακτηριστικό για όλους τους χώρους είναι ότι βρίσκονται είτε μακριά, είτε σε απομονωμένη περιοχή από τον αστικό ιστό, χωρίς τακτική συγκοινωνία, χωρίς δυνατότητες πρόσβασης των αλληλέγγυων και χωρίς

απρόσκοπτη είσοδο-έξοδο των προσφύγων όλες τις ώρες.

Και αυτό δεν είναι τυχαίο, αποτελεί πολιτική επιλογή η απομόνωση και γκετοποίηση των προσφύγων, μακριά από τον αστικό ιστό, ώστε να είναι πιο εύκολα τα μέτρα ιδιότυπου εγκλεισμού, η ομηρία και η ποδηγέτησή τους, χωρίς επαφή με τα κινήματα αλληλεγγύης. Πολιτική επιλογή που είναι ασύμβατη όχι μόνο με την αριστερή οπτική, αλλά και με τον στοιχειώδη ανθρωπισμό. Μια πολιτική επιλογή, που κοντόθωρα υπηρετεί τα συμφέροντα του κεφαλαίου και του μαύρου μετώπου, το οποίο επιδιώκει να χρησιμοποιήσει το προσφυγικό σαν εργαλείο για τη διάδοση των ξενοφοβικών ιδεών και τη διάσπαση της εργατικής τάξης και ταυτόχρονα τους πρόσφυγες για φτηνό, χειραγωγήσιμο εργατικό δυναμικό. Και είναι κοντόθωρη και για το ίδιο το σύστημα, γιατί τα γκέτο αποτελούν χώρους εκρηκτικούς, όπως απέδειξαν τα γαλλικά προάστια και κατέδειξε εύγλωττα η ταινία «Το μίσος». Ο Ντέιβιντ Χάρβεϊ στο βιβλίο του «Εξεγερμένες πόλεις» αναφέρει ότι η χωροταξική, πολεοδομική πολιτική αποτελεί εργαλείο για τον αποκλεισμό και το «δικαίωμα στην πόλη» των πολλαπλά αποκλεισμένων από την αξιοπρεπή διαβίωση με την έννοια της εξάλειψης της φτώχειας, της ανισότητας, της περιβαλλοντικής υποβάθμισης είναι επιτακτικό και φλέγον. Πράγματι αυτό το δικαίωμα σήμερα για τους πρόσφυγες αποδεικνύεται καθοριστικό για την ένταξή τους στην κοινωνία, ενάντια στην περιθωριοποίηση.

Αλλά, ο εκτοπισμός των προσφύγων, η περιθωριοποίηση και η περίφραξή τους εφαρμόζεται όχι μόνο στα χρησιμοποιούμενα πρώην στρατόπεδα, αλλά και στις νέες, ανοικτές υποτίθεται, φιλόξενες δομές «φιλοξενίας», όπως στο χώρο διαμονής στο Σκαραμαγκά που τον περιβάλλουν κάγκελα ακόμα και από την πλευρά της θάλασσας. Ενώ, καθιερώνονται κάρτες και συγκεκριμένες ώρες εισόδου-εξόδου. Όλα αυτά τα μέτρα καθιστούν τη στέγαση των προσφύγων, αφιλόξενη, μέσο για τον έλεγχο, τον εκφοβισμό και την υποταγή τους.

Η στεγαστική - πολεοδομική πολιτική των αστικών τάξεων αποτέλεσε και αποτελεί εργαλείο άσκησης ταξικής πολιτικής για την αναπαραγωγή των ταξικών διαχωρισμών και αντιθέσεων, για την εξυπηρέτηση πριν από όλα των μακροπρόθεσμων συμφερόντων της αστικής τάξης, αλλά και κατά περίπτωση των άμεσων οικονομικών συμφερόντων της. Οι συσχετισμοί στην ταξική πάλη είναι αυτοί που επιβάλλουν ή αποκλείουν παραχωρήσεις από την πλευρά των κυρίαρχων. Οι πρόσφυγες αποτελούν κομμάτι από τα πιο ευάλωτα θύματα αυτής της πολιτικής.

Στην έλευση των προσφύγων της Μικρασιατικής καταστροφής του 1922, όπως, περιγράφουν το 2006 σε έκθεσή για τις προσφυγικές περιοχές στην Αττική οι καθηγητές Ε. Παπαδοπούλου και ο Γ. Σαρηγιάννης του Τομέα Πολεοδομίας και Χωροταξίας της

Αρχιτεκτονικής του ΕΜΠ, «η πρώτη εγκατάσταση τους έγινε σε αντίσκηνα, σχολεία, εκκλησίες θέατρα κλπ... Σε δεύτερη φάση σε παραπήγματα (παράγκες) ή ξύλινους γερμανικούς οικίσκους με στοιχειώδεις εγκαταστάσεις υγιεινής (νερό σε δημόσιες κρήνες με παροχή ορισμένες ώρες τη μέρα και τουαλέτες και δημόσια λουτρά ανά 20 παραπήγματα. Από το 1923 ξεκίνησε η κατασκευή και παραχώρηση των πρώτων προσφυγικών κατοικιών. Οι πρόσφυγες της Αττικής κατανεμήθηκαν σε 12 μεγάλους συνοικισμούς και σε 34 μικρότερους διαμένοντας κυρίως σε μονόροφα, διώροφα ή και τριώροφα κτίσματα». Τα προσφυγικά ήταν μικρά, κακοφτιαγμένα, όμως είχαν τις αυλές τους, τις δυνατότητες συνεύρεσης και επικοινωνίας και οι συνοικισμοί είχαν τις πλατείες, τους δημόσιους χώρους τους, τα σχολεία τους κλπ. Οι χώροι για τη διαμονή των προσφύγων ήταν σε επαφή με αστικά κέντρα κυρίως στην Αθήνα, με βάση και την αναπτυσσόμενη τότε καπιταλιστική οικονομία και τις ανάγκες συγκέντρωσης του εργατικού δυναμικού για τα εργοστάσια και τις βιομηχανίες.

Τόσα χρόνια μετά από τότε και λες και δεν προχώρησε η τεχνολογία, ούτε οι όροι για την αξιοπρεπή διαβίωση, αντίθετα έχουμε οπισθοδρόμηση. Στους σημερινούς καταυλισμούς, που είναι υπό την ευθύνη της κυβέρνησης, η υποβαθμισμένη διαβίωση είναι καταφανής στις τραγικές αναλογίες για τους χώρους υγιεινής πχ στη Μαλακάσα για 1.150 πρόσφυγες μόνο 10 τουαλέτες και 6 ντους, στον Κατσικά για 1.117 πρόσφυγες 25 χημικές τουαλέτες και 2 αυτοσχέδια ντους χωρίς ζεστό νερό, στη Ριτσώνα για 850 πρόσφυγες 25 τουαλέτες και όχι πόσιμο νερό. Οι κοινόχρηστοι χώροι συνεύρεσης αποτελούν πολυτέλεια, οι μόνες ανάγκες που τους αναγνωρίζονται και καλύπτονται πλημμελώς είναι μια γωνιά για να κοιμούνται και ένα πιάτο φαί.

Για την προσωρινή στέγαση των προσφύγων είναι γνωστό στην κυβέρνηση ότι υπάρχουν εκατοντάδες κλειστά δημόσια γηροκομεία, νοσοκομεία, ξενοδοχεία και άλλα κατάλληλα κτίρια που διαθέτουν υποδομές για στέγαση, παρασκευή φαγητού και λοιπές ανάγκες. Ενώ, τέτοια κτίρια είναι και στην κατοχή του ΤΑΙΠΕΔ και των επιδοτούμενων από το λαό τραπεζών. Αυτοί οι χώροι με μικρής έκτασης διασκευές θα μπορούσαν να φιλοξενήσουν εντός του αστικού ιστού των πόλεων όλους τους πρόσφυγες που έχουν εγκλωβιστεί στη χώρα. Αναφέρουμε ενδεικτικά στην Αττική : το Νοσοκομείο «Αγία Βαρβάρα» (το παλιό Λοιμωδών), το «Αμαλία Φλέμινγκ» στην Πεντέλη, παραρτήματα του ΙΚΑ το 7ο (στην Πατησίων) , το 3ο (στην πλατεία Κάνιγγος), το 6ο (στη λεωφόρο Αλεξάνδρας), πτέρυγες στο Γηροκομείο Αθηνών, κ.α.. Στο νομό Βέροιας πάλι επιλέχτηκε η «λύση» των στρατοπέδων, όταν ο ίδιος ο δήμαρχος, που είχε στηριχτεί από το ΠΑΣΟΚ, είχε προτείνει να αξιοποιηθούν τα κλειστά νοσοκομεία όπως το 424 στρατιωτικό νοσοκομείο, το Γαλλικό Νοσοκομείο, το Παλιό Νοσοκομείο Αγ. Παύλος. Ενώ, αντί του άθλιου χώρου στο Κουτσόχερο

θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν με ανακαίνιση η σχολή αστυφυλάκων στην Καρδίτσα ή το παλιό νοσοκομείο στα Τρίκαλα.

Η αξιοποίηση και διασκευή αυτών των δημόσιων κτιρίων με μια πολιτική απόφαση θα μπορούσε άμεσα να προχωρήσει. Αντίθετα, η κυβέρνηση επέλεξε για «λόγους επείγουσας και επιτακτικής ανάγκης και εθνικού συμφέροντος» να θεσμοθετήσει (στο νόμο 4375/2015 για την αυστηροποίηση των όρων παροχής ασύλου) την κατά παρέκκλιση των πολεοδομικών διατάξεων χρήση γης για εγκατάσταση υπηρεσιών πρώτης υποδοχής και ασύλου, δηλαδή την εγκατάσταση κοντέινερ και υποδομών σε διάφορες περιοχές για στέγαση των προσφύγων.

Η χρήση των υπαρχόντων κτιρίων δεν αποτελεί κάποιο ριζοσπαστικό, αντικαπιταλιστικό μέτρο, αλλά μέτρο στοιχειώδους ανθρωπισμού, κοινής λογικής και ορθολογισμού για την αντιμετώπιση των έκτακτων αναγκών στέγασης των προσφύγων. Ανθρωπισμού γιατί αντιμετωπίζει τις ανθρώπινες ανάγκες των προσφύγων και ορθολογισμού, γιατί αυτές οι διασκευές που χρειάζονται απαιτούν πολύ λιγότερο χρόνο και πολύ χαμηλότερες δαπάνες. Γιατί όμως δεν επιλέγεται η λύση της αξιοποίησης υπαρχουσών υποδομών; Προφανώς γιατί δεν είναι συμβατή με τις πολιτικές επιδιώξεις του συστήματος, της Ε.Ε. και του ΔΝΤ. Γιατί συγκρούεται με το ότι θέλουν να χρησιμοποιήσουν το προσφυγικό, εκτός από τους σκοπούς της γκετοποίησης των προσφύγων, που αναφέραμε παραπάνω, και για να διοχετεύσουν κεφάλαια σε μερίδες της αστικής τάξης και για να εκχωρηθούν τομείς και αρμοδιότητες του δημόσιου στον ιδιωτικό τομέα και σε ΜΚΟ, στα πλαίσια των καπιταλιστικών αναδιαρθρώσεων και για να περάσουν μέτρα περιορισμού δημοκρατικών δικαιωμάτων και ελευθεριών στο όνομα των μέτρων ασφάλειας ευαίσθητων περιοχών. Γιατί συγκρούεται, επίσης, με τις συντηρητικές, ξενοφοβικές, ιδιοκτησιακές αντιλήψεις του τοπικού κατεστημένου σε διάφορες περιοχές που είτε ξεδιάντροπα είτε συγκαλυμμένα με διαφορετικές αιτιολογίες (υποβάθμιση περιοχής, επίκληση μη καταλληλότητας κλπ). Ενδεικτική η ταύτιση στην άρνηση της δημοτικής αρχής Χαλκίδας και του Εργατικού Κέντρου Εύβοιας, με επίκληση διαφορετικών σκεπτικών, να χρησιμοποιηθεί ξενοδοχείο στην Ερέτρια για τη στέγαση προσφύγων.

Οι ανταγωνισμοί για τα κεφάλαια που διατίθενται για τη στέγαση των προσφύγων είναι έντονοι. Εξελίσσονται ανάμεσα στα στελέχη της κυβέρνησης με τον Π. Καμμένο, που ενώ αρνείται να παραχωρήσει στρατιωτικά νοσοκομεία ή κατασκηνώσεις, παραχωρεί μόνο εγκαταλελειμμένα άθλια στρατόπεδα, διεκδικεί κονδύλια για τα σώματα στρατού, ναυτικού και αεροπορίας τα οποία προκηρύσσουν ακόμα και διαγωνισμούς για την εύρεση βιομηχανικών και ξενοδοχειακών χώρων άνω των 2.000 τ.μ. για τη διαμονή προσφύγων για

6 μήνες με δυνατότητα παράτασης άλλων 6 μηνών.

Οι ανταγωνισμοί εξελίσσονται και ανάμεσα σε ΜΚΟ και άλλες εταιρείες. Η έκτακτη χορήγηση 83 εκατομμυρίων από την Ε.Ε. για τους πρόσφυγες στην Ελλάδα πάει στην Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR), στη Διεθνή Ομοσπονδία του Ερυθρού Σταυρού και σε έξι διεθνείς ΜΚΟ για να διοχετευθεί και σε ελληνικές ΜΚΟ. Από αυτό το κονδύλι μεγάλο μέρος θα αφορά εργασίες για χώρους διαμονής προσφύγων, όπως προσωρινά καταλύματα, εγκαταστάσεις ύδρευσης, αποχέτευσης, υγιεινής, κ.α.. Και παίρνουν η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες 25 εκ., ο Ερυθρός Σταυρός 15 εκ, η ΜΚΟ Συμβούλιο Προσφύγων της Δανίας 8 εκ, η ΜΚΟ Διεθνής Επιτροπή Διάσωσης 10 εκ., η ΜΚΟ Σώστε τα παιδιά 7 εκ., η ΜΚΟ Oxfam 6 εκ, και η ΜΚΟ Arbeiter-Samariter-Bund 5 εκ. Κονδύλια για τη στέγαση των προσφύγων διαχειρίζονται και άλλα Υπουργεία από διάφορα ταμεία όπως το Υπουργείο Υποδομών με την αγορά των κοντέινερ των 25 τ.μ. αντί του ποσού των 475 ευρώ το τ.μ., που επιβαρύνθηκαν και με το κόστος μεταφοράς τους, όταν με τέτοιες ή και χαμηλότερες τιμές ανά τ.μ. πωλούνται σήμερα διαμερίσματα.

Άρα, τα λεφτά είναι πολλά και τα συμφέροντα μεγάλα. Και για αυτό ακόμα, για μια απλή λύση, όπως της αξιοποίησης των δημόσιων κατάλληλων κτιρίων για την προσωρινή φιλοξενία των προσφύγων, σήμερα απαιτείται σύγκρουση με την πολιτική Ε.Ε., ΔΝΤ, κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ, αστικού κατεστημένου και κεφαλαίου. Ενώ, με μικρότερα κονδύλια και επιδόματα, όπως αυτά που διοχετεύονται μέσω ΜΚΟ για επιδότηση όσων φιλοξενούν πρόσφυγες ή για όσους δώσουν διαμέρισμα για ενοικίαση ή σε κατόχους μικρών ξενοδοχείων, δημιουργούνται δυνατότητες για μικρές κοινωνικές συμμαχίες.

Ανάμεσα στα κονδύλια περιλαμβάνονται και αυτά για την προσωρινή στέγαση 20.000 προσφύγων που θα καταφέρουν να κάνουν αίτηση ασύλου και να ζητήσουν να μετεγκατασταθούν σε χώρες της Ευρώπης. Το συνολικό ποσό της χρηματοδότησης από την Ε.Ε. σε πρώτη φάση φτάνει τα 83,36 δισ ευρώ και μέσω της Ύπατης Αρμοστείας, θα το διαχειριστούν ΜΚΟ και οι Δήμοι Αθηναίων, Ν. Σμύρνης, Ζωγράφου, Δάφνης, Αγίου Δημητρίου, Μοσχάτου - Ταύρου. Αφορά επιδότηση ενοικίου ανά διαμέρισμα μέχρι το ύψος των 400 ευρώ και μέχρι αριθμού 6 ατόμων ανά διαμέρισμα για διαμονή προσφύγων επί 3μηνο. Το πρόγραμμα προβλέπει ενοικίαση διαμερισμάτων από τις ΜΚΟ ή τους άλλους «εταίρους» για 6 μήνες με προπληρωμένα ενοίκια και δυνατότητα παράτασης. Με μια απλή διαίρεση σημαίνει ότι αναλογούν περί τα 1.600 ευρώ ανά πρόσφυγα, κονδύλι που δείχνει ότι θα μπορούσαν άμεσα να καλυφθούν τα έξοδα στέγασης και σίτισης για κάθε νοικοκυριό προσφύγων τους αμέσως επόμενους μήνες. Αλλά, τα ποσά αυτά διοχετεύονται για να

λειτουργήσουν και όλοι οι ενδιαμέσοι φορείς και κυρίως για να υπάρξουν προμήθειες και λοιπές σχετικές εργασίες κατασκευών για άλλους χώρους διαμονής. Σήμερα υπό την αιγίδα της Ύπατης Αρμοστείας και διάφορων ΜΚΟ με αυτό το πρόγραμμα και άλλα παρόμοια μένουν σε διαμερίσματα ή ξενοδοχεία περί τους 2.700 πρόσφυγες που δεν περιλαμβάνονται στους 54.565 πρόσφυγες, που καταμετρά η κυβέρνηση.

Και οι 57 χιλιάδες πρόσφυγες, ή όσοι τελικά μείνουν μετά τις επανεγκαταστάσεις σε χώρες της Ε.Ε., μπορούν όχι μόνο να φιλοξενηθούν προσωρινά σε κατάλληλους χώρους, αλλά να βρουν μόνιμο κατάλυμα στα χιλιάδες άδεια διαμερίσματα και κατοικίες, ακόμα και με προγράμματα επιδοτούμενης στέγασης στους 325 καλλικρατικούς δήμους που αναλογούν 180 άνθρωποι σε καθέναν. Η επιβολή ανοίγματος αυτών των κλειστών κατάλληλων δημόσιων χώρων από το εργατικό-λαϊκό-νεολαιίστικο κίνημα για να χρησιμοποιηθούν για τη στέγαση των προσφύγων μπορεί να λειτουργήσει συμβολικά και υποδειγματικά για την ανακούφιση ενός αριθμού προσφύγων, με επίγνωση ότι δεν λύνει συνολικά το πρόβλημα, με την προϋπόθεση ότι δεν λειτουργεί αυτοαναφορικά, κλειστά, επιλεκτικά από πολιτικές ομάδες, χρησιμοποιώντας τους πρόσφυγες ως πρόσχημα, αλλά δίνει λόγο και χώρο στους ίδιους τους πρόσφυγες για να αυτοοργανωθούν,

Οι πρόσφυγες που θα μείνουν στην Ελλάδα χρειάζονται λύσεις που να καλύπτουν με πιο μακρόχρονο ορίζοντα την ανάγκη της αξιοπρεπούς διαβίωσης σε κατοικίες. Και εδώ δεν μπαίνει απλώς θέμα ίσων δικαιωμάτων, αλλά ειδικής μέριμνας και πρόνοιας για κατοίκηση με ενίσχυση επιδομάτων ενοικίου ή με άλλης μορφής παροχή στέγης σε κανονικές κατοικίες, δηλαδή επιλογή χώρων και περιοχής που να συμβάλλουν οι πρόσφυγες να μην είναι εκτοπισμένοι μέσα στις ίδιες τις πόλεις. Και παράλληλα, είναι απαραίτητο το κίνημα να προβάλλει και να επιβάλλει οι πρόσφυγες να ενταχτούν στον κοινωνικό ιστό με ίσα δικαιώματα στη δουλειά, τη μόρφωση, την ασφάλιση.

Σε κάθε περίπτωση οι πρόσφυγες χωρούν στην Ελλάδα, όπως θα χωρούσαν και οι εκατοντάδες χιλιάδες έλληνες μετανάστες, αν επέστρεφαν, όπως χώρασαν οι πολλαπλάσιοι μετανάστες που δούλευαν στη χώρα και έχουν σήμερα επιστρέψει στις πατρίδες τους εξαιτίας της κρίσης και της ανεργίας και όπως μπορούν να στεγαστούν και οι άστεγοι στο οικιστικό απόθεμα που υπάρχει, όπως τα χιλιάδες κλειστά διαμερίσματα. Θα μπορούσαν όλοι να ζήσουν, να έχουν δουλειά, με τη δραστική μείωση των ωρών εργασίας και στέγη με την αξιοποίηση του οικιστικού αποθέματος της χώρας. Όλοι οι πρόσφυγες χωράνε, όχι μόνο με μαθηματικούς υπολογισμούς για το πόσα άδεια κτίρια, διαμερίσματα και χώροι υπάρχουν και με χωροταξική τακτοποίηση σε όλη τη χώρα, αλλά με μια άλλη πολιτική έξω από τον καπιταλιστικό μονόδρομο.

Γίνεται φανερό ότι σε αυτές τις συνθήκες ακόμα και για τα απλά δημοκρατικά μέτρα της προστασίας των προσφύγων του πολέμου και της φτώχειας χρειάζεται ένα συνολικό αντικαπιταλιστικό πρόγραμμα και μια σοσιαλιστική προοπτική, απαιτείται σύγκρουση με τον πυρήνα των εφαρμοζόμενων πολιτικών, ρήξη την αστική πολιτική, την εξυπηρέτηση των καπιταλιστικών συμφερόντων και την κυριαρχία της οικονομικής ολιγαρχίας. Μια πολιτική έξω από το σφαγείο Ε.Ε., ΔΝΤ, κεφαλαίου που θα έχει κριτήριο την ικανοποίηση των αναγκών της εργατικής τάξης, των φτωχών λαϊκών στρωμάτων, των κατατρεγμένων προσφύγων.

Το εργατικό, νεολαιίστικο, λαϊκό κίνημα, μαζί με την πάλη του για τις ανάγκες και τα δικαιώματα των ντόπιων, στη δουλειά, την ασφάλιση, τη μόρφωση, τη στέγαση, κόντρα στη φοροληστεία των λαϊκών νοικοκυριών, την τοκογλυφία των τραπεζών, τις κατασχέσεις και τους πλειστηριασμούς της λαϊκής κατοικίας, την πώληση των δανείων και των υποθηκών τους στα αρπακτικά, την αρπαγή της δημόσιας περιουσίας **χρειάζεται να παλέψει από κοινού με τους πρόσφυγες για:**

Τα δικαιώματά των προσφύγων σε αξιοπρεπή στέγη, με κατάλληλες συνθήκες και ελευθερία μέσα στις κατοικημένες περιοχές, για την ένταξη τους στον κοινωνικό ιστό, ενάντια σε περιοριστικά μέτρα και στα γκέτο και την απομόνωση των προσφύγων σε καταυλισμούς μακριά από τον αστικό ιστό, όπως επιβάλλουν κυβέρνηση και Ε.Ε. και θέλει το κατεστημένο.

Κανένα πρόσφυγα χωρίς στέγη. Άμεσα να ανοίξουν τα κλειστά δημόσια κτίρια (γηροκομεία, νοσοκομεία, ξενοδοχεία) με τις κατάλληλες επισκευές για τη στέγαση των προσφύγων. Να λειτουργήσουν προγράμματα στέγασης σε κατοικίες-διαμερίσματα για όλους τους πρόσφυγες μέσω των δήμων σε όλους τους δήμους της χώρας, χωρίς τη μεσολάβηση ΜΚΟ και ιδιωτικών εταιρειών.